

Blíže ke stanoviskům přijatým na 546. Plenárním zasedání EHSV:

- **INT/886 Zlepšování právní úpravy**

Od roku 2015 Komise přijala rozsáhlý soubor opatření, a od té doby pravidelně informuje o dosažených výsledcích a o dalších zlepšeních, jež zavedla. Komise nyní vyhodnotila, jak dobře různé nástroje a postupy pro zlepšování právní úpravy fungují. Jejím cílem bylo zdůraznit, co je zapotřebí pro další možná zlepšení, a podpořit veřejnou diskusi o budoucnosti zlepšování právní úpravy. V květnu 2015 zveřejnila Komise rozsáhlý soubor nových opatření ke zlepšení a posílení své politiky zlepšování právní úpravy ve čtyřech oblastech, kde byl pokrok považován za nezbytný:

- **Zahájení tvorby politik.** K docílení toho, aby byla EU transparentnější a odpovědnější, ale také aby zajistila, že politiky budou vycházet z nejlepších dostupných důkazů, přijala Komise opatření s cílem více konzultovat, lépe naslouchat a lépe vysvětlit, co dělá a za jakým účelem.
- **Využívání lepších nástrojů pro lepší politiky.** Přijímat politická rozhodnutí vyváženým a inkluzivním způsobem s cílem poučit se z minulosti a nalézt nejlepší a nejméně nákladné řešení politiky.
- **Zachování účelnosti stávajících právních předpisů.** Dokonce i dobře navržené právní předpisy se mohou stát zastaralými, z čehož vyplývá, že mohou být více zatěžující a méně efektivní, než se původně předpokládalo, nebo jednoduše přestaly dosahovat příslušných cílů. Z těchto důvodů je řízení stávajících právních předpisů EU stejně důležité jako reakce na nové politické výzvy.
- **Rozvíjení společného programu s ostatními orgány EU a členskými státy.** Komise má klíčovou úlohu v oblasti zlepšování právní úpravy, ale nemůže tak činit samostatně. Právo na změnu legislativních návrhů náleží Evropskému parlamentu a Radě a právo provést a uplatňovat přijaté právní předpisy mají členské státy. Z tohoto důvodu Komise předložila návrh nové interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí (2016).

EHSV připomíná, že zlepšování právní úpravy nesmí nahradit politické rozhodování a nesmí v žádném případě vést k deregulaci, ani způsobit snížení úrovně sociální ochrany a ochrany životního prostředí a spotřebitelů a omezení základních práv.

EHSV vyzývá Komisi, aby přezkoumala pokyny a kritéria souboru nástrojů pro zlepšování právní úpravy za účelem začlenění cílů udržitelného rozvoje, formulovaných v Agendě pro udržitelný rozvoj 2030, do procesu hodnocení. Do tohoto souboru nástrojů musí být výslovně zahrnuta „kontrola udržitelnosti“.

EHSV opakuje svůj požadavek, aby byl nadále rozvíjen evropský ekosystém posouzení dopadů a hodnocení za účelem zlepšení jeho kvality a podpory aktivní účasti organizované občanské společnosti při tvorbě a provádění právních předpisů.

EHSV by v tomto duchu uvítal přijetí rozhodné iniciativy na podporu malých a středních podniků (*Act Small First*) a požaduje, aby byla posouzena zásada „zelenou malým a středním podnikům“ a test dopadů na malé a střední podniky s cílem zvýšit jejich účinnost a vypracovat právní předpisy slučitelné s malými a středními podniky, aby se podpořil jejich rozvoj na vnitřním trhu při zajištění právní jistoty.

- **SOC/622 Nové dovednosti a sociální začleňován: jak posílit EU v celosvětovém soutěžení**

Dovednosti a schopnosti jsou klíčovými faktory úspěchu EU v globální soutěži na poli digitalizace a umělé inteligence. Aby byl plně využit celkový potenciál a byli zapojeni všichni občané, je kromě

zajištění špičkových talentů rovněž třeba, aby nezbytným pochopením, znalostmi a dovednostmi pro „věk umělé inteligence“ disponovala celá společnost.

EHSV vyzývá EU, aby k politice v oblasti vzdělávání a odborné přípravy zaujala komplexní přístup, který zohlední její vzájemné provázání s jinými oblastmi, jako jsou data, výzkum, inovace, průmyslová politika a politika hospodářská a sociální. To mj. vyžaduje nezbytné veřejné a soukromé investice. EHSV má za to, že pro úspěch v celosvětové soutěži má zásadní význam intenzivní spolupráce mezi členskými státy. V zájmu zlepšení kompetencí souvisejících s umělou inteligencí zasluhuje podporu propojování evropských vysokých škol. Posílit je třeba i spolupráci v oblasti odborné přípravy. EHSV požaduje navýšení prostředků vyčleněných z fondů EU na podporu nezbytných reforem a přeshraniční výměny a spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, včetně prostředků na rekvalifikaci pracovníků, jež jim umožní zvládnout přechod k digitalizaci.

- **REX/521 Mezinárodní obchod a cestovní ruch**

Mezinárodní obchod má dlouhou tradici, jeho zvláštní sociální a politický význam se však v průběhu minulosti značně zvýšil. Od zřízení Světové obchodní organizace (WTO) existuje obchodní struktura řídící mezinárodní obchod, v jejímž rámci Evropská komise podporuje od roku 2011 vnější obchod Unie prostřednictvím nové generace obchodních dohod, jejichž cílem je posílit hospodářské a obchodní vztahy s některými obchodními partnery.

Cestovní ruch představuje v rámci mezinárodní obchodní bilance třetí největší odvětví, jeho podíl na globálním HDP činí 10,4 % (v rámci EU 10,3 %) a zajišťuje 313 milionů pracovních míst po celém světě. Celosvětově je s cestovním ruchem spojeno každé jedenácté pracovní místo. Pro třetinu rozvojových zemí je cestovní ruch hlavním faktorem vývozu, a má proto významný vliv na jejich hospodářskou situaci. Cestovní ruch má vzhledem k výše uvedenému významný podíl na plnění cílů udržitelného rozvoje, přičemž je ovšem třeba zohlednit, že na globální cestovní ruch připadá 8 % emisí skleníkových plynů.

Výbor chce v tomto stanovisku zdůraznit úzkou vazbu mezi cestovním ruchem a mezinárodním obchodem a zdůraznit jejich společný význam při dosahování cílů Agendy pro udržitelný rozvoj 2030.

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) důrazně upozorňuje na mnohovrstvé vazby mezi odvětvím cestovního ruchu a mezinárodním obchodem obecně. Cestovní ruch je možné bez váhání označit za významnou hnací sílu zaměstnanosti a hospodářského růstu, protože míra růstu cestovního ruchu překonává míru růstu hospodářství obecně. Cestovní ruch a mezinárodní obchod jsou proto zásadními faktory pro dosažení cílů Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Výbor proto navrhuje, aby se odpovědní aktéři v dotčených hospodářských odvětvích výslovně zavázali, že se budou na plnění cílů udržitelného rozvoje podílet.

EHSV upozorňuje na význam finančního plánování pro provádění politických priorit a zdůrazňuje význam rozpočtů jako zřejmě nejúčinnějšího prostředku provádění politických cílů. EHSV proto požaduje, aby cestovnímu ruchu byla věnována pozornost v neposlední řadě i tím, že nejnovější návrh víceletého finančního rámce (VFR) pro období let 2021–2027 bude upraven tak, že pro cestovní ruch bude vyčleněna samostatná rozpočtová položka.

- **SOC/624 Mění se svět práce, dlouhověkost a stárnutí obyvatelstva**

EHSV vítá zaměření finského předsednictví na ekonomiku blahobytu lidí včetně starších osob a je přesvědčen, že jde o příznivý krok směrem k dosažení lepší rovnováhy mezi demografickými trendy, trhem práce a společností. Členské státy uznaly problém stárnoucího obyvatelstva a přijaly v posledních letech určitá opatření, avšak zdá se, že tato opatření jsou izolovaná a jejich dopad nebyl potvrzen měřením. Kromě toho zvyšuje složitost tohoto problému dopad technologického pokroku a mění se povaha práce. Klíčem k usnadnění provedení opatření na různých úrovních jsou sociální

partneři ve spolupráci s vládami. Významnou úlohu při podpoře delšího aktivního pracovního života by měla sehrát občanská společnost a evropští sociální partneři.

Politická opatření a financování na úrovni EU by mohly pomoci tyto překážky překonat, bude však třeba zohlednit rozdíly mezi zeměmi z hlediska demografie, hospodářství, zaměstnanosti a pracovních podmínek. Členské státy by měly využívat evropské fondy k financování opatření, přičemž odpovědnost za podporu delšího pracovního života by měly společně sdílet vlády, podniky a jednotlivci.

Je zapotřebí vypracovat komplexní strategie zaměřené na rozvoj vnitrostátních politik aktivního stárnutí, protože problémy vyplývající z demografického vývoje a problémy v oblasti zaměstnávání lze řešit pouze celostně. Konkrétní doporučení navržená pro řešení problémů spojených s aktivním stárnutím jsou následující:

- posílit sociální dialog a zapojení všech zúčastněných stran do rozvoje integrovaných strategií a vnitrostátních politik aktivního stárnutí,
- rozvíjet zaměstnanost a dovednosti prostřednictvím celoživotního učení,
- podporovat dynamickou profesní dráhu a dynamickou práci,
- povzbuzovat podnikání starších osob,
- bojovat proti všem formám diskriminace, zejména diskriminace na základě věku a pohlaví,
- provádět iniciativy v oblasti přenosu/sdílení znalostí,
- uplatňovat pružnou organizaci práce a lepší pracovní podmínky,
- podporovat mezigenerační solidaritu a měnit postoje ke stárnutí.

Všechna opatření by měla být neustále monitorována a měl by být řádně vyhodnocen dopad na účast starších pracovníků na trhu práce. Jasný přehled o dopadu těchto opatření by představoval další podnět pro členské státy k šíření a sdílení osvědčených postupů v oblasti aktivního stárnutí.

- **SOC/615 Provádění Globálního paktu pro bezpečnou, legální a řízenou migraci**

V prosinci 2018 byl v marockém Marrákeši přijat globální pakt o bezpečné, řízené a legální migraci. Na základě 23 cílů se tento globální pakt zabývá všemi aspekty mezinárodní migrace a poskytuje rámec pro rozsáhlou mezinárodní spolupráci týkající se migrantů a lidské mobility.

Cílem stanoviska z vlastní iniciativy bude posoudit, do jaké míry EU a její členské státy plní těchto 23 cílů, zejména cíle 16, 17 a 18. Pokud budou zjištěny nedostatky, doporučí stanovisko další postup a zaměří se zejména na úlohu, kterou mohou hrát organizace občanské společnosti.

Stanovisko se opírá o zkušenosti členských států s prováděním integračních politik a rovněž se bude zabývat úlohou hodnot EU jako hnacích sil účinné integrační politiky v členských státech. Přístup stanoviska je pozitivní: jak povzbudit všechny příslušné aktéry, aby se při koncipování a provádění integračních politik inspirovali a motivovali evropskými hodnotami, jako je lidská důstojnost, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv. EHSV:

- konstatuje, že EU nečiní pokrok v provádění společné migrační politiky, což oslabuje solidaritu mezi členskými státy a negativně ovlivňuje řádné plnění odpovědností vyplývajících z mezinárodního práva;
- zdůrazňuje, že obsah paktu plně odpovídá článku 2 Smlouvy o Evropské unii, který jako základní hodnoty uvádí úctu k lidské důstojnosti, svobodu, demokracii, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin;
- konstatuje, že pakt zasazuje otázku migrace a azylu do mezinárodního kontextu mnohostranné povahy s cílem podpořit větší spolupráci a dialog mezi zeměmi původu, cílovými zeměmi a tranzitními zeměmi migračních proudů a tím i řízenou, bezpečnou a legální migraci;

- připomíná, že globální pakt je nezávazným nástrojem, který pro členské státy EU nevytváří žádné nové povinnosti a jehož obsah plně rozvíjí zásady a hodnoty Evropské unie;
- vyjadřuje politování nad tím, že tento pakt neschválily všechny členské státy, a domnívá se, že by šlo o výbornou příležitost, jak pokročit v jednotném vystupování EU v otázkách migrace na globální scéně. Proto se EHSV domnívá, že by pakt měly ratifikovat všechny členské státy EU, a doporučuje, aby EU prostřednictvím vhodných mechanismů jasně formulovala a rozpracovala jeho cíle;
- sedomnívá, že by bylo vhodné prozkoumat možnosti zapojení do procesu konzultací a mezivládních jednání, které povedou k vytvoření Mezinárodního fóra o přezkumu migrace (IMRF), a také do samotného fóra, jenž se stane nástrojem OSN pro naplnění globálního paktu;
- uznává úsilí občanů, sociálních partnerů a organizací občanské společnosti v EU, jež svým odhodláním a svou činností prokázaly účinné naplňování hodnot EU a tím i cílů paktu;
 - **NAT/760 Směrování k udržitelné Evropě**

Dlouho očekávaný diskusní dokument „Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030“ byl zveřejněn 30. ledna jako součást debaty o budoucnosti Evropy, jakož i závazku EU dosáhnout cílů udržitelného rozvoje stanovených OSN, včetně Pařížské dohody o změně klimatu. Na dokument je třeba nahlížet v širších souvislostech jeho politických vazeb na summit v Sibiu o budoucnosti EU, na volby do Evropského parlamentu a na strategickou dlouhodobou vizi klimaticky neutrální Evropy do roku 2050.

Diskusní dokument předkládá **tři scénáře**, které by měly podnítit debatu o tom, jak nejlépe dosáhnout splnění cílů udržitelného rozvoje v EU. Tyto tři scénáře jsou: 1. Zastřešující strategie EU v oblasti cílů udržitelného rozvoje jako vodítko pro opatření EU a jejích členských států; 2. Komise pokračuje v začleňování cílů udržitelného rozvoje do všech příslušných politik EU, a nevynucuje opatření na straně členských států; a 3. Kláse větší důraz na vnější činnost a zároveň konsolidovat stávající úsilí v oblasti udržitelnosti na úrovni EU.

Udržitelný rozvoj musí být jádrem budoucnosti Evropy. EHSV oceňuje komplexní analýzu provedenou v diskusním dokumentu, jeho popis výzev, naznačení směru a potenciál pro Evropu, který ukazuje, obává se však, že tempo přechodu k udržitelnosti, a to jak celosvětově, tak v Evropě, není dostačující k dosažení cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, na nichž jsme se dohodli. Politická opatření neodpovídají naléhavosti řešení současných environmentálních, sociálních a hospodářských problémů.

- **TEN/694 Nový institucionální rámec v oblasti energetiky a změny klimatu po roce 2025**

Energetická unie je jednou z klíčových priorit Evropské unie. Jejím základním cílem je poskytnout Evropanům – domácnostem a podnikům – bezpečnou, udržitelnou, konkurenceschopnou a cenově dostupnou energii.

Toto sdělení doplňuje čtvrtou zprávu o stavu energetické unie, jíž se v současnosti zabývá jiné stanovisko sekce TEN. Sdělení se zaměřuje na legislativní rámec pro demokratičtější rozhodování v politice EU v oblasti energetiky a změny klimatu.

V rámci prospektivní agendy v oblasti energetiky a klimatu existují oblasti, které bude třeba dále zlepšovat, aby bylo možné dosáhnout všech politických cílů. Důležitým aspektem této agendy orientované na budoucí energetickou politiku je zkoumání toho, jak Unie v této oblasti přijímá rozhodnutí. Ve svém projevu o stavu Unie v roce 2017 dal předseda Komise Juncker jasně najevo, že by rozhodnutí v Radě měla být přijímána častěji kvalifikovanou většinou a ve stejné míře by měl být zapojen i Evropský parlament.

EHSV vítá návrh na použití překlenovacích ustanovení pro přechod k hlasování kvalifikovanou většinou v Radě a systému spolurozhodování s Evropským parlamentem. V tomto novém uspořádání by EHSV mohl hrát důležitou úlohu v podpoře třístranného jednání a měl by být zapojen.

Ačkoliv EHSV toto sdělení podporuje, je toho názoru, že účinná správa klimatické a energetické strategie a vyšší soudržnost v právních předpisech EU v oblasti zdanění energie by měla zohledňovat zájmy podniků, pracovníků a dalších zainteresovaných stran v EU, mj. spotřebitelů. Důležitou podmínkou úspěchu tohoto procesu je účast a zapojení občanské společnosti, podpora členských států a souhlas a angažovanost sociálních partnerů.

- **TEN/699 Pokyny k volnému toku neosobních údajů**

Nařízení o volném toku neosobních údajů v Evropské unii, které platí od 28. května 2019, stanovilo – spolu s platným obecným nařízením o ochraně osobních údajů – právní rámec pro volný tok všech údajů v Evropské unii.

Tyto pokyny jsou podle nařízení o volném toku neosobních údajů závazné. Jejich smyslem je prakticky vyjasnit a na konkrétních příkladech názorně předvést vzájemné působení mezi obecným nařízením o ochraně osobních údajů a nařízením o volném toku neosobních údajů a zároveň upřesnit, která pravidla se vztahují na zpracování osobních a neosobních údajů, zejména pokud jde o soubory údajů obsahující jak osobní, tak neosobní údaje. To by mělo zvýšit právní jistotu pro podniky, které tak mohou zpracovávat své údaje kdekoli v EU bez jakéhokoli omezení volného pohybu údajů přes hranice a mezi různými systémy IT v EU.

EHSV doporučuje Komisi, aby:

- jednoduchým a jasným způsobem sdělila, na základě jakých kritérií lze definovat neosobní údaje a jaká je oblast působnosti nařízení o rámci pro volný tok neosobních údajů, a odstranila tak nejistotu a posílila důvěru,
- příslušné subjekty informovala o tom, v jakých ohledech se evropské právní předpisy týkající se údajů překrývají,
- podporovala volný pohyb údajů a současně dohlédla na to, aby osobní údaje postupně nezačaly být považovány za údaje neosobní a aby zůstala zachována celá oblast působnosti obecného nařízení o ochraně osobních údajů, i kdyby bylo ve střednědobém horizontu nutné sloučit obě nařízení v zájmu zajištění větší ochrany a zamezení rozsáhlejšímu komerčnímu využívání údajů,
- evropským občanům pomohla velmi rychle začít využívat algoritmy, které jsou schopné zpracovávat velké objemy neosobních údajů na jednotném trhu s údaji, a vybízela členské státy k tomu, aby posílily celoživotní vzdělávání v oblasti informačních technologií a umělé inteligence na všech úrovních (školy, vysoké školy, svět práce).

Vladimíra Drbalová

Členka EHSV